

19.4.2022

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 26/2022 vp

Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä U 26/2022 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu).

Energiavirasto pitää valtioneuvoston kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa hyvin perusteltuna ja katsoo Energiaviraston muodostaman tilannekuvan olevan yhdenmukainen siinä esitetyn kanssa.

Energiavirasto korostaa energiatehokkuuden pitkäjänteisen ja ennakoitavan edistämistyön merkitystä ja kiinnittämään huomiota rakennusten energiatehokkuusdirektiivin ja energiatehokkuusdirektiivin lainsäädäntöehdotusten yhteisvaikutuksiin ja yhteensopivuuteen.

Energiavirasto haluaa nostaa esiin seuraavia huomioita.

Uudisrakentaminen

Lähes nollaenergiarakennus

Energiavirasto haluaa nostaa esiin lähes nollaenergiarakennuksia koskevien vaatimusten yhteensovittamisen tarpeen liittyen ehdotukseen uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi. Energiatehokkuusdirektiivissä ehdotetaan säädettäväksi koko julkisen sektorin rakennuskantaan kohdistuvasta 3 % peruskorjausvelvoitteesta, jossa korjauksen tasovaatimus on liitetty rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädettävään uudisrakentamisen lähes nollaenergiatasoon. Jos lähes nollaenergiatason vaatimustasoa muutetaan, kustannusvaikutukset tulee huomioida molempien direktiivien suhteen.

Uusi ”päästötön rakennus”

Energiavirasto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että päästöttömän rakennuksen primäärienergiankulutuksen sitovat enimmäisarvot tulee asettaa kansallisesti ja ilman EU:n tasolla asetettua vaatimusta. Näin voidaan ottaa parhaiten huomioon kansalliset olosuhteet, jäsenvaltion ilmasto-olosuhteet ja soveltuminen kansalliseen energiajärjestelmään.

Energiavirasto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että jäsenvaltioiden on voitava päättää primäärienergiankulutuksen laskennassa käytettävät painokertoimet kansallisesti ja suhtautuu myös kriittisesti painokertoimien määrittelyn sitomista ehdotuksessa esitetyn standardin mukaisiin tapoihin. Erityisesti hukkalämmön ja päästöttömän energiantuotannon ilmastomyönteisten vaikutusten huomioon ottaminen painokertoimia määritettäessä on tärkeää.

19.4.2022

Energiavirasto pitää myös tärkeänä, että rakennuksen energiahuoltojärjestelmät voivat jatkossakin tukeutua myös yleiseen verkkosähköön ja kaukolämpöjärjestelmään. Suomessa kaukolämpöverkot toimivat sektori-integraatiota edistävinä alustoina mahdollistamalla esimerkiksi geolämmön, datakeskusten ja teollisuuden hukkalämpöjen laajamittaisen hyödyntämisen sekä rakennusten kysyntäjouston. Kaukolämmön avulla sähkön ja lämmön sektori-integraatio voidaan toteuttaa laajassa mittakaavassa ja kustannustehokkaasti.

Energiavirasto pitää tiukkana aikaistettua aikataulua vaatimusten soveltamiseksi julkisten viranomaisten rakennuksille.

Olemassa olevat rakennukset

Energiavirasto yhtyy valtioneuvoston kriittiseen kantaan ehdotetusta energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta julkisen ja yksityisen rakennuskannan perusparantamiseksi, sidottuna komission antamaan energiatehokkuustasoon ja aikatauluun.

Energiavirasto katsoo, että olemassa olevien rakennusten kategoristen ja pakollisten aikataulutettujen korjausten sijaan julkisen sektorin sekä yksityisten rakennusten omistajien tulee voida kohdistaa taloudelliset resurssinsa mahdollisimman vaikuttavaan päästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen ja hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Valtioneuvoston kirjelmässä on hyvin huomioitu, minkä suuruisia kustannuksia velvoitteesta julkiselle sektorille seuraisi. Lisänä olisi kuitenkin myös korjausrakentamisen markkinoiden sekä paikallinen että EU:n laajuinen ylikuumeneminen sekä työvoiman ja materiaalin saatavuusongelmat. Energiavirasto pitää tärkeänä, että rakennuksia voidaan korjata oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niiden elinkaaren mukaisesti.

Energiavirasto pitää epärealistisena aikaistettua aikataulua vaatimusten soveltamiseksi julkisten viranomaisten rakennuksille.

Energiatodistukset

Energiavirasto nostaa esiin energiatehokkuusluokituksen ja energiatodistusten sisältöuudistusten aikataulun yhteensovittamisen tarpeen energiatehokkuusdirektiivissä ehdotettuun julkisen sektorin rakennuskantaan kohdistuvaan 3 % peruskorjausvelvoitteeseen liittyen. Energiatehokkuusdirektiivin peruskorjausvelvoitteen laajuuden määrittämiseksi ja sen toimeenpanon seuraamiseksi olisi soveltamisalan rakennuksista tehtävä julkisesti saatavilla oleva inventaario, joka sisältää rakennuskohtaiset energiatehokkuustodistukset jo vuoden 2024 alusta. Energiatodistusten uusiminen lyhyellä aikavälillä tulisi olemaan julkisten hankintayksikköjen omistamille rakennuksille hallinnollisesti erittäin raskas velvoite. Tästä syystä energiavirasto korostaa tarvetta kiinnittää erityistä huomiota edellä mainittujen lainsäädäntöehdotusten sisällölliseen ja aikataululliseen synkronointiin.

19.4.2022

1197/000100/2022

Taloudelliset kannustimet ja markkinoiden esteet

Energiavirasto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että monet direktiivissä mainitut tukitoimet ovat sellaisia, joita Suomessa on jo kansallisesti käytössä ja valmistelussa. Mahdollisten kannusteiden osalta Energiavirasto kiinnittää huomiota siihen, että ne eivät saisi vaikuttaa energiamarkkinoiden toimintaan esimerkiksi tariffien sääntelyyn kohdistuvien lainsäädännöllisten vaatimusten kautta.

Ylijohtaja

Simo Nurmi

Yli-insinööri

Tiina Sekki